

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 24. oktoober 2023
(OR. en)

14635/23

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0387(NLE)

ECOFIN 1086
FIN 1091
UEM 337

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	24. oktoober 2023
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2023) 685 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS, millega muudetakse 20. juuli 2021. aasta rakendusotsust (EL) (ST 10477/21 INIT; ST 10477/21 ADD 1) Leedu taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2023) 685 final.

Lisatud: COM(2023) 685 final

Brüssel, 23.10.2023
COM(2023) 685 final

2023/0387 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse 20. juuli 2021. aasta rakendusotsust (EL) (ST 10477/21 INIT; ST 10477/21 ADD 1) Leedu taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta

{SWD(2023) 347 final}

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse 20. juuli 2021. aasta rakendusotsust (EL) (ST 10477/21 INIT; ST 10477/21 ADD 1) Leedu taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrust (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu,¹ eriti selle artiklit 20 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Pärast seda, kui Leedu esitas 14. mail 2021 riikliku taaste- ja vastupidavuskava, tegi komisjon nõukogule ettepaneku anda sellele positiivne hinnang. Nõukogu kiitis positiivse hinnangu heaks nõukogu 28. juuli 2021. aasta rakendusotsusega².
- (2) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 11 lõikele 2 tuleks igale riigile tagastamatus vormis antava maksimaalse rahalise toetuse arvutust määrukses sätestatud metoodika kohaselt ajakohastada 30. juuniks 2022. 30. juunil 2022 esitas komisjon ajakohastamise tulemused Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (3) 30. juunil 2023 esitas Leedu kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikliga 21c komisjonile muudetud riikliku taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki.
- (4) Muudetud taaste- ja vastupidavuskavas võetakse vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 18 lõikele 2 arvesse ka ajakohastatud maksimaalset rahalist toetust ja see sisaldab põhjendatud taotlust komisjonile esitada nõukogule ettepanek muuta nõukogu rakendusotsust vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 21 lõikele 1, pidades silmas, et taaste- ja vastupidavuskava ei ole objektiivsete asjaolude tõttu enam võimalik teatud osas täita. Leedu taaste- ja vastupidavuskavasse tehtud muudatused puudutavad 46 (all)meedet.
- (5) Nõukogu esitas 14. juulil 2023 Euroopa poolaasta raames Leedule soovitusel. Eelkõige soovitas nõukogu Leedul võtta meetmeid erakorraliste energiatoetusmeetmete lõpetamiseks, vähendada sõltuvust fossiilkütustest ning kiirendada taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu, tugevdada tervishoiusüsteemi ja

¹ ELT L 57, 18.2.2021, lk 17.

² ST 10477/21 INIT; ST 10477/21 ADD 1.

sotsiaalteenuseid, parandada sotsiaalmajutuse pakkumist ning jätkata taaste- ja vastupidavuskava ning ühtekuuluvuspoliitika programmide kiiret rakendamist.

- (6) Muudetud taaste- ja vastupidavuskava esitati pärast konsultatsioone, mis korraldati kooskõlas riikliku õigusraamistikuga, kaasates kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, sotsiaalpartnereid, kodanikuühiskonna organisatsioone, noorteorganisatsioone ja muid asjaomaseid sidusrühmi. Kokkuvõtte konsultatsioonidest esitati koos muudetud riikliku taaste- ja vastupidavuskavaga. Kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikliga 19 hindas komisjon muudetud taaste- ja vastupidavuskava asjakohasust, tulemuslikkust, tõhusust ja sidusust, lähtudes kõnealuse määruse V lisas esitatud hindamissuunistest.

Laenuaotlus vastavalt määruse 2021/241 artiklile 14

- (7) Leedu muudetud taaste- ja vastupidavuskava sisaldab laenuaotuse taotlust, et toetada kuut meetet.
- (8) Komponendis 2 (Leedu rohepööre) tegi Leedu ettepaneku lisada reform, mille eesmärk on kaasata avaliku ja erasektori rahalisi vahendeid, et saavutada kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise eesmärgid ning suurendada Leedu atraktiivsust keskkonnahoidlike finantstoodetega tegelevate investorite jaoks. Seda loodetakse saavutada Leedu roherahanduse tegevuskava 2023–2026 kaudu. Lisaks on roherahanduse tegevuskava 2023–2026 rakendusmeetmeks oleva roherahanduse ja teadmuskeskuse eesmärk aidata rahvusvahelistele tavadele tuginedes kaasa kestliku märgistamise ökosüsteemi arendamisele Leedus, tagada asjakohase kestlikkusteabe levitamine, koordineerida avaliku ja erasektori ning akadeemiliste ringkondade vahelist koostööd ning tutvustada Leedut kestliku rahanduse valdkonnas.
- (9) Komponendis 5 (kõrgharidus, ühtne raamistik teadusuuringute ja innovatsiooni stimuleerimiseks ning suure lisandväärtusega ettevõtlus) tegi Leedu ettepaneku lisada investeeringu, millega nähakse ette rahastamisvahendi loomine eesmärgiga anda kas sündikaat- ja allutatud laene või otselaene muu hulgas ettevõtetele keskkonnahoidliku tööstustehnoloogia arendamiseks ja suure lisandväärtusega tööstuse arendamiseks. Asjaomased investeeringud on suunatud ettevõtjatele ning nende eesmärk on toetada sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust ning arukat, kestlikku ja kaasavat majanduskasvu.
- (10) Komponendi 6 (tõhus avalik sektor ja eeltingimused taastumiseks pärast pandeemiat) raames tegi Leedu ettepaneku lisada reformi, millega parandada keskse hankija kaudu tsentraliseeritud riigihangete läbiviimist, ning 150 miljoni euro suuruse kapitalisüsti vormis uue investeeringu INVEGAsse (Leedu riiklik finantseerimisasutus), mis peaks parandama Leedus rahastamise kättesaadavust.
- (11) Komponendis 7 (rohkem võimalusi kõigile, et aktiivselt suurendada elanike heaolu) tegi Leedu ettepaneku lisada reformi, mille eesmärk on vähendada sotsiaal-, tööhõive- ja muude seotud teenuste kavandamise ja osutamise killustatust ning suurendada sotsiaaltöötajate pädevusala.
- (12) Komponendis 8 (REPowerEU) tegi Leedu ettepaneku lisada investeeringu, mis seisneb rahastamisvahendi rakendamises taastuvenergia kasutuselevõtu edendamiseks. Investeering koosneb avaliku sektori investeeringust fondi, et anda laenuaotust eraõiguslikele üksustele ja sarnase tegevusega tegelevatele avaliku sektori asutustele päikese- ja tuuleenergia tootmisvõimsuse kasutuselevõtuks maismaal.

Ajakohastamine vastavalt määruse 2021/241 artikli 18 lõikele 2

- (13) Leedu esitatud muudetud taaste- ja vastupidavuskavaga ajakohastatakse kahte allmeetet, et võtta arvesse ajakohastatud maksimaalset rahalist toetust, mis vähenes 2 224 195 119 eurolt³ 2 099 135 822 eurole⁴. Kooskõlas artikli 21c lõikega 2 võivad liikmesriigid, kelle suhtes kohaldatakse maksimaalse rahalise toetuse vähendamist, lisada REPowerEU peatükkidesse meetmed, millele on osutatud juba vastu võetud nõukogu rakendusotsustes, ilma et neid oleks võimendatud, asjaomase vähendamise summale vastava hinnanguliste kulude summa ulatuses.
- (14) Selle alusel muudab Leedu komponendi 2 (Leedu rohepööre) ühe allmeetme kahte sihti ja teise allmeetme ühte sihti. Eelkõige puudutab see muudatus sihte 23 ja 24, mis käsitlevad taastuvatest energiaallikatest uute elektritootmisvõimsuste loomist (maismaa taastuvenergiajaamade (päikese- ja tuuleenergia) ja individuaalsete hoidlate ehitamise toetamine) osana investeeringust B.1.1.2, ning sihti 49, mis käsitleb renoveeritud näidishoonete pindala, mille eesmärk on vähendada energiatarbimist (hoonete renoveerimispakettide ja -standardite ajakohastamine ja praktiline katsetamine ning säästvate linnade arendamise meetodika väljatöötamine) osana investeeringust B.1.3.1. Sihid 23 ja 24 tuleks allmeetmest B.1.1.2 välja jätta ja lisada allmeetmesse H.1.3.2 (REPowerEU). Lisaks sellele tuleks siht 49 allmeetmest B.1.3.1 välja jätta ja lisada allmeetmesse H.1.1.1 (REPowerEU). Nõukogu rakendusotsuseid tuleks vastavalt muuta.

Taaste- ja vastupidavuskava muutmine vastavalt määruse 2021/241 artiklile 21

- (15) Leedu taaste- ja vastupidavuskavasse objektiivsete asjaolude tõttu tehtud muudatused puudutavad 44 (all)meetet.
- (16) Leedu on selgitanud, et viis (all)meetet ei ole kõrge inflatsiooni tõttu enam täielikult saavutatavad. Leedus on 2021. aasta lõpust kuni 2022. aasta lõpuni olnud pidevalt kõrge nii hinna- kui ka palgainflatsioon, mis on toonud kaasa suuremad kulud, näiteks ehituse ja seadmete osas, mõjutades seega taaste- ja vastupidavuskava projektide ajakava ja ambitsioonikust. See puudutab vastavalt komponendi 1 (vastupidav ja tulevikukindel tervishoiusüsteem) allmeetme A.1.3.3 (piirkondlike haiglate erakorralise meditsiini osakondade ja elustamisüksuste ajakohastamine) sihti 20, komponendi 2 (Leedu rohepööre) allmeetme B.1.3.4 (toetus hoonete kiiremaks renoveerimiseks kooskõlas hoonete ajakohastatud renoveerimisstandarditega) sihte 53 ja 54 ning meetme B.1.4 (kasvuhoonegaaside heite sidumise suurendamine) sihte 55 ja 56, komponendi 4 (kvaliteetne ja kättesaadav haridus kogu elutsükli jooksul) allmeetme D.1.1.4 (pedagoogilise personali pädevuse suurendamine) sihti 98 ning komponendi 7 (rohkem võimalusi kõigile, et aktiivselt suurendada elanike heaolu) allmeetme G.1.2.2 (tööhõive toetamise meetmete ulatuse ja mitmekesisuse suurendamine, digi- ja rohepöörde eesmärkide saavutamisele kaasaaitamine ning ringmajanduse edendamine) sihti 189. Selle põhjal on Leedu taotlenud eespool nimetatud eesmärkide ja sihtide muutmist ning nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.

³ See summa vastab rahaeraldise summale, mis jääb alles pärast Leedu proportsionaalse osa mahaarvamist määruse (EL) 2021/241 artikli 6 lõikes 2 sätestatud kuludest ning mis arvutatakse vastavalt kõnealuse määruse artiklis 11 sätestatud meetodikale.

⁴ See summa vastab rahaeraldise summale, mis jääb alles pärast Leedu proportsionaalse osa mahaarvamist määruse (EL) 2021/241 artikli 6 lõikes 2 sätestatud kuludest ning mis arvutatakse vastavalt kõnealuse määruse artiklis 11 sätestatud meetodikale.

- (17) Leedu on selgitanud, et kolm (all)meedet ei ole tarneahela häirete tõttu enam täielikult saavutatavad. Tarneahela häired ja nendega seotud probleemid projektide teostamiseks vajalike komponentide hankimisel on tugevalt mõjutanud biokütuste ja roheline vesiniku tootmist ja kasutamist, väga suure läbilaskevõimega võrkude kasutuselevõttu ning uuenduslike lahenduste väljatöötamist transpordisektoris. See puudutab vastavalt komponendi 2 (Leedu rohepööre) allmeetme B.1.2.4 (toetus taastuvatest energiaallikatest pärit kütuste (biometaan, teise põlvkonna vedelad biokütused transpordisektoris ja saastevaba vesinik) kohaliku tootmise suurendamiseks) sihte 46 ja 47 ning komponendi 3 (digipööre majanduskasvu soodustamiseks) allmeetme C.1.5.2 (väga suure läbilaskevõimega võrkude edasine arendamine) sihte 86, 87 ja 88 ning allmeetme C.1.5.3 (innovatsioon liikuvuse valdkonnas) sihti 90. Allmeetme C.1.5.2 (väga suure läbilaskevõimega võrkude edasine arendamine) kavandatud muudatused võimaldavad projekti samuti ilmselgelt paremini teostada. Selle põhjal on Leedu taotlenud eespool nimetatud eesmärkide ja sihtide ajakava muutmist ning eespool nimetatud muudatuste tegemiseks tuleks nõukogu rakendusotsust vastavalt muuta.
- (18) Leedu on selgitanud, et kolm (all)meedet ei ole esialgse ajakava jooksul enam täielikult saavutatavad, kuna arendajatel tekkis ettenägematu vajadus oma esialgne kava projekti kvaliteedi ja ohutuse tagamiseks läbi vaadata. See puudutab komponendi 1 (vastupidav ja tulevikukindel tervishoiusüsteem) allmeetme A.1.1.7 (uudsete ravimeetodite keskuse loomine) eesmärki 7, allmeetme A.1.1.9 (tervishoiutöötajate pädevusplatvormi loomine) eesmärki 10 ja allmeetme A.1.1.10 (tervishoiuteenuste kvaliteedi hindamise mudeli väljatöötamine) sihti 11. Selle põhjal on Leedu taotlenud eespool nimetatud eesmärgi elluviimise ajakava pikendamist ning nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.
- (19) Leedu on selgitanud, et kolm (all)meedet ei ole muutunud turunõudluse tõttu enam täielikult saavutatavad. Näiteks osutus oodatust väiksemaks kohalike omavalitsuste huvi osaleda sellistes projektides, mis käsitlevad spetsiaalset sularahata maksete taristut koolides, nõudlust välisüliõpilaste keelekursuste järele või rahvusvahelistes võrgustikes osalevate ülikoolide arvu. See puudutab vastavalt komponendi 5 (kõrgharidus, ühtne raamistik teadusuuringute ja innovatsiooni stimuleerimiseks ning suure lisandväärtusega ettevõtlus) allmeetme E.1.1.3 (kõrgharidusasutuste rahvusvahelise konkurentsivõime tugevdamine) sihte 124 ja 125, allmeetme E.1.2.2 (innovatsiooni nõudluse suurendamine Leedus, kasutades ära riigihangete potentsiaali) sihti 130 ning komponendi 6 (tõhus avalik sektor ja eeltingimused taastumiseks pärast pandeemiat) allmeetme F.1.4.4 (finantskirjaoskusega tulevased maksumaksjad) sihte 159 ja 160. Selle põhjal on Leedu taotlenud eespool nimetatud eesmärkide ja sihtide muutmist ning nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.
- (20) Leedu on selgitanud, et kuus (all)meedet ei ole esialgse ajakava jooksul enam (täielikult) saavutatavad, kuna hankemenetluses esineb viivitusi, mis ei ole riiklike ametiasutuste kontrolli all. Sellised viivitused tulenevad näiteks ettenägematutest takistustest vajalike materjalide hankimisel, ettenägematust energiahindade tõusust koos asjaoluga, et kohapeal taastuenergiat ei toodeta, või puudulikust osalemisest turul, mis õigustab vajadust muuta riigihankemenetluse ulatust. See puudutab vastavalt komponendi 1 (vastupidav ja tulevikukindel tervishoiusüsteem) allmeetme A.1.3.2 (nakkushaiguste klasteri ekspordikeskuste ajakohastamine) sihti 19, komponendi 2 (Leedu rohepööre) allmeetme B.1.1.1 (avamere tuulepargi ja sellega seotud taristu arendamise ettevalmistustööd) sihti 22, meetme B.1.2 (liikumine keskkonda saastamata) eesmärki 30, allmeetme B.1.3.3 (selliste ehitustoodete ja -teenuste

pakkumise edendamine, mis kiirendavad hoonete renoveerimist) sihti 52, komponendi 6 (tõhus avalik sektor ja eeltingimused taastumiseks pärast pandeemiat) allmeetme F.1.1.1 (täiustatud personalijuhtimise süsteemi loomine avalikus sektoris) eesmärki 138 ning komponendi 7 (rohkem võimalusi kõigile, et aktiivselt suurendada elanike heaolu) allmeetme G.1.2.1 (tööturuasutuste tööprotsesside optimeerimine ja parandamine, et tagada süsteemne kliendikeskne lähenemine) eesmärki 187. Selle põhjal on Leedu taotlenud eespool nimetatud eesmärkide muutmist ning nõukogu rakendusotsust tuleks vastavalt muuta.

- (21) Leedu on selgitanud, et 24 (all)meetme puhul võimaldavad kavandatud muudatused projekti ilmselgelt paremini teostada. Leiti tõhusamaid viise samade meetmete võtmiseks, mille tulemusel vähendati kulusid, määrati lühemad tähtajad või suurendati meetmete ulatust ja ambitsioonikust. See puudutab vastavalt komponendi 1 (vastupidav ja tulevikukindel tervishoiusüsteem) allmeetme A.1.1.1 (kiirabiteenuste korraldamist, haldamist ja osutamist reguleeriv õigusraamistik) eesmärki 1 ning allmeetme A.1.1.11 (tervishoiusektori digitaliseerimine) kirjeldust, komponendi 2 (Leedu rohepööre) allmeetme B.1.2.1 (toetus keskkonnasõbralike sõidukite ostmiseks avalikus sektoris ja ettevõtetes) sihte 31, 32 ja 33, allmeetme B.1.2.2 (toetus heiteta ühistranspordisõidukite ostmiseks) sihti 36, allmeetme B.1.2.3 (sõidukite laadimise / alternatiivse kütuse tankimise taristu paigaldamine) sihti 41 ning allmeetme B.1.3.2 (hoonete renoveerimise koordineerimise ja tehnilise abi hõlbustamise vahendid) sihti 51, komponendi 3 (digipööre majanduskasvu soodustamiseks) allmeetme C.1.1 (avaliku sektori infotehnoloogia juhtimise ümberkujundamine) eesmärki 59 ja 60 ning sihte 61, 62 ja 63, allmeetme C.1.2 (andmehalduse ja avatud andmete tõhususe tagamine) sihti 67, allmeetme C.1.3 (kliendikesksed teenused) kirjeldust, allmeetme C.1.4.1 (leedu keele tehnoloogiliste ressursside arendamine) eesmärki 74 ja sihti 75, allmeetme C.1.4.2 (kultuurivaramu digiteerimine ja juurdepääs sellele varamule) eesmärki 76 ja sihti 77 ning allmeetme C.1.4.5 (IKT tippkeskus) sihti 82, komponendi 4 (kvaliteetne ja kättesaadav haridus kogu elutsükli jooksul) meetme D.1.1 (ajakohane üldharidus – võistlevate pädevuste alusraamistik) kirjeldust, allmeetme D.1.1.4 (pedagoogilise personali pädevuse suurendamine) eesmärki 99, allmeetme D.1.4.2 (oskuste hindamine) eesmärki 115, komponendi 5 (kõrgharidus, ühtne raamistik teadusuuringute ja innovatsiooni stimuleerimiseks ning suure lisandväärtusega ettevõtlus) allmeetme E.1.2.3 (idufirmade ökosüsteemi arendamise edendamine) sihti 131, komponendi 6 (tõhus avalik sektor ja eeltingimused taastumiseks pärast pandeemiat) meetme F.1.1 (tõhus avalik sektor) kirjeldust, allmeetme F.1.1.2 (tsentraliseeritud mehhanismi loomine avaliku sektori juhtide pädevuse arendamiseks) eesmärki 139, allmeetme F.1.1.3 (avaliku sektori strateegilise pädevuse arendamise raamistiku loomine) eesmärki 140 ja sihti 141, allmeetme F.1.3.1 (eelarveraamistiku parandamine) eesmärki 148 ja 149, allmeetme F.1.3.2 (kulude läbivaatamine) eesmärki 150, allmeetme F.1.3.5 (riiklike arenguasutuste konsolideerimine) eesmärki 154, komponendi 6 (tõhus avalik sektor ja eeltingimused taastumiseks pärast pandeemiat) allmeetme F.1.5 (ettevõtetele kättesaadavad vahendid maksejõuetusriski juhtimiseks) eesmärki 164 ning komponendi 7 (rohkem võimalusi kõigile, et aktiivselt suurendada elanike heaolu) allmeetme G.1.1.2 (täiendavad meetmed sotsiaalühvitiste piisavuse ja kestlikkuse suurendamiseks) eesmärki 184. Selle põhjal on Leedu taotlenud eespool nimetatud eesmärkide ja sihtide muutmist ning eespool nimetatud muudatuste tegemiseks tuleks nõukogu rakendusotsust vastavalt muuta.
- (22) Komisjon leiab, et Leedu esitatud põhjused õigustavad määruse (EL) 2021/241 artikli 18 lõike 2 kohast ajakohastamist ja kõnealuse määruse artikli 21 lõike 2 kohast muutmist.

Tehniliste vigade parandamine

- (23) Nõukogu rakendusotsuse tekstist on leitud tehnilisi vigu, mis mõjutavad üheksat eesmärki ja sihti ning 17 allmeedet. Nõukogu rakendusotsust tuleks muuta, et parandada need tehnilised vead, mis ei kajasta komisjonile 14. mail 2021 esitatud taaste- ja vastupidavuskava sisu nii, nagu komisjon ja Leedu selles kokku leppisid. Need tehnilised vead on seotud komponendi 1 (vastupidav ja tulevikukindel tervishoiusüsteem) allmeetme A.1.1.2 (digitaalse tervishoiusüsteemi arendamine, et hõlbustada terviseandmete teisest kasutamist) eesmärgiga 2, allmeetme A.1.1.4 (riigi rahastatavate põhiliste tervishoiuteenuste osutamise mudeli kehtestamine) eesmärgiga 4, allmeetme A.1.1.8 (genoomi võrdlusandmete representatiivse kogu loomine tervishoiuprojekti „1+ miljon genoomi“ raames) sihtidega 8 ja 9, meetmega A.1.2 (pikaajalise hoolduse teenuste pakkumine) ja allmeetme A.1.2.1 (pikaajalise hoolduse mudeli vastuvõtmine) eesmärgiga 15, komponendi 4 (kvaliteetne ja kättesaadav haridus kogu elutsükli jooksul) allmeetmega C.1.4.3 (digiõppe sisu väljatöötamine ja ressursside pakkumine), allmeetmega C.1.4.4 (ettevõtete loomise ja digitaalse innovatsiooni rahastamise vahendid), allmeetmega C.1.5.1 (5G tegevuskava), allmeetmega D.1.1.3 (aastatuhande kooli programm), allmeetmega D.1.1.7 (alushariduse ja lapsehoiu parandamine), meetmega D.1.4 (rohe- ja digipöörde jaoks vajalike oskuste omandamine kutseõppe raames), allmeetmega D.1.4.1 (kutseõppe edendamise riiklik platvorm) ning allmeetmega D.1.4.4. (liikuvusprogramm), komponendi 5 (kõrgharidus, ühtne raamistik teadusuuringute ja innovatsiooni stimuleerimiseks ning suure lisandväärtusega ettevõtlus) allmeetme E.1.1.2 (kõrgharidusvõrgustiku tõhususe parandamine ülikoolide ja kolledžite ülesannete täpsustamise kaudu) sihiga 123, komponendi 6 (tõhus avalik sektor ja eeltingimused taastumiseks pärast pandeemiat) allmeetme F.1.3.4 (avaliku ja erasektori partnerluse tugevdamine) eesmärgiga 153, allmeetme F.1.7.1 (e-kviitungite väljastamist võimaldava lahenduse väljatöötamine) eesmärgiga 175 ning komponendi 7 (rohkem võimalusi kõigile, et aktiivselt suurendada elanike heaolu) allmeetme G.1.1.1 (miinimumsissetuleku kava ja sellega seotud õigusaktide muudatuste uuring) eesmärgiga 180. Need parandused ei mõjuta asjaomaste meetmete rakendamist.

REPowerEU peatükk, mis põhineb määruse 2021/241 artiklil 21

- (24) REPowerEU peatükk sisaldab ühte reformi ja kolme investeeringut.
- (25) Reformi (H.1.3) eesmärk on parandada taastuvate energiaallikate arendajate jaoks investeerimiskeskonda. Reformi eesmärk on eelkõige ühtlustada ja kiirendada loa- ja muid haldusmenetlusi, sealhulgas vähendades nõutavate lubade arvu, lühendades nende saamise tähtaega ja reguleerides hübriidelektrijaamade kasutamist (H.1.3.1). Lisaks aitab reform eeldatavasti saavutada Leedus täielikult taastuvelektrile ülemineku. Selleks analüüsitakse erinevaid modelleerimisstsenaariume ja töötatakse välja Leedu elektrisektori ümberkujundamismudel. Lisaks on reformi eesmärk toetada juriidilisi isikuid, põllumajandustootjaid, taastuenergiakogukondi või kodanike energiakogukondi maismaal asuvate päikese- ja tuuleparkide soetamisel ja paigaldamisel, seades esikohale omatarbeks toodetud energia tarbimise, põllumajandustootmise või majandusvajadused (H.1.3.2). Reform aitab tõhusalt kaasa määruse (EL) 2021/241 artikli 21c lõike 3 punktides b ja e sätestatud REPowerEU eesmärkide saavutamisele ettepanekute kaudu võtta vajalike meetmeid Leedu taastuvelektri tootmisvõimsuse edasiarendamiseks, ettepanekute kaudu saavutada olukord, kus 100 % kogu riigi elektritarbest kaetakse taastuvatest energiaallikatest, ning toetades täiendava taastuenergia tootmisvõimsuse loomist.

- (26) REPowerEU peatükiga suurendatakse kortermajade renoveerimise rahastamist, mis parandab hoonete energiatõhusust ja vähendab elanike küttekulusid. Sel viisil aitab see teataval määral vähendada energiaostuvõimetust, mida kogevad sageli sotsiaalmajanduslikult ebasoodsas olukorras olevad elanikkonnarühmad.
- (27) REPowerEU peatüki kohased uued investeeringud hõlmavad järgmist: i) hoonete renoveerimise kiirendamise toetus (H.1.1), ii) keskkonnasõbralike siseveesõidukite ostutoetus (H.1.2), iii) taastuenergia tootmisvõimsuse suurendamiseks antav laenutoetus (H.3.1). Esimene investeering (H.1.1) sisaldab kahte elementi: i) hoonete renoveerimispakettide ja -standardite ajakohastamine ja katsetamine praktikas (H.1.1.1) ning ii) kortermajade renoveerimistoetus energiatõhususe suurendamiseks (A-klassini) (H.1.1.2). Esimene element (H.1.1.1) koosneb keskkonnahoidliku renoveerimise näidisprojektidest, milles kasutatakse uusi orgaanilistest toorainetest tööstuslikke soojusisolasioonisüsteeme, ning ehitusteabe modelleerimise tehnoloogiast, milles on ühendatud kõik ehitusprotsessid. Teise elemendi (H.1.1.2) raames antakse toetust hüvitisena keskmiselt 30 % ulatuses tööde kuludest, üle 3 % intressimääraga laenuhüvitisena ning 100 % hüvitisena tehnilise abiga seotud kulude eest, mis hõlmavad projektide ettevalmistus-, haldus- ja hoolduskulusid. Teise investeeringuga (H.1.2) toetatakse heitevaba siseveetranspordi jaoks vajalike seadmete ostmist ja tarnimist. Kolmas investeering (H.3.1) koosneb äriüksustele (sealhulgas avaliku sektori asutused, mis tegelevad eraõiguslike üksustega sarnase tegevusega) antavast laenutoetusest, et investeerida projektidesse, millega toetatakse täiendavate taastuvate energiaallikate (päikese- ja tuuleenergia) tootmisvõimsuse loomist.
- (28) Eespool nimetatud investeeringud peaksid aitama kaasa määruse (EL) 2021/241 artikli 21c lõike 3 punktides b, c ja e sätestatud eesmärkide saavutamisele. Nendest toetatakse heiteta transpordilahendusi ja antakse laenutoetust täiendavate taastuvate energiaallikate tootmisvõimsuse loomiseks.
- (29) Komisjon on hinnanud muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatükki, määruse 2021/241 artikli 19 lõikes 3 sätestatud hindamiskriteeriumide alusel.

Kuue samba rakendamisele kaasa aitavad tasakaalustatud lahendused

- (30) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile a ja V lisa kriteeriumile 2.1 sisaldab muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatükk, suures ulatuses (hinne A) liikmesriigi majanduslikule ja sotsiaalsele olukorrale vastavaid mitmekülgeid ja piisavalt hästi tasakaalustatud lahendusi, mis aitavad asjakohasel moel kaasa kõigi kuue, kõnealuse määruse artiklis 3 osutatud samba rakendamisele, võttes arvesse asjaomase liikmesriigi eriomaseid probleeme ja rahalise toetuse suurust.
- (31) Komisjon leiab, et muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatükk, mõjutab positiivselt taaste- ja vastupidavuskava panust rohepöõret käsitlevasse esimesse sambasse, kuna REPowerEU peatükk toetab peaaegu 100 % keskkonnahoidlike eesmärkide saavutamist. Teiste sammaste puhul ei mõjuta taaste- ja vastupidavuskava kavandatud muudatuste laad ja ulatus kavale varem antud hinnangut, mille kohaselt on kava üldiselt terviklik ja piisavalt tasakaalustatud vastus majandus- ja sotsiaalsele olukorrale, ega kava asjakohast panust kõigisse kuude määruse (EL) 2021/241 artiklis 3 osutatud sambasse. Seoses rohepöörde sambaga käsitletakse Leedu muudetud taaste- ja vastupidavuskavas, sealhulgas REPowerEU peatükis, täiendavalt keskkonnaprobleeme, eelkõige komponendi 2 (Leedu rohepöõre) ja komponendi 8 (REPowerEU peatükk) raames. Komponendi 2 raames suurendab

muudetud taaste- ja vastupidavuskava mõne olemasoleva investeeringu ambitsioonikust eelkõige transpordi valdkonnas. See komponent hõlmab ka uut reformi roherahanduse edendamiseks roherahanduse tegevuskava kaudu. Kõnealuse reformi käigus on kavas luua muu hulgas roherahanduse teadmus- ja pädevuskeskus. Komponendi 8 raames aitavad loamenetlusi, taastuenergia kasutuselevõttu, kortermajade renoveerimist ja hoonete renoveerimise keskkonnahoidlikke katseprojekte ning puhast siseveetransporti käsitlevad meetmed kaasa liidu 2030. aasta kliimaeesmärkide ning ELi 2050. aasta kliimanetraalsuse eesmärgi saavutamisele.

Kõigi või suure osa riigipõhistes soovitustes kindlaks tehtud probleemide lahendamine

- (32) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile b ja V lisa punktile 2.2 peaks taaste- ja vastupidavuskava koos REPowerEU peatükiga aitama tulemuslikult lahendada kõiki probleeme, mis on esile toodud asjakohastes Leedule mõeldud riigipõhistes soovitustes (sh nende eelarveosades) või muudes asjakohastes Euroopa poolaasta raames komisjonis ametlikult vastu võetud dokumentides, või suurt osa nendest (hinne A).
- (33) Eelkõige võetakse muudetud taaste- ja vastupidavuskavas arvesse riigipõhiseid soovitusi, mille nõukogu võttis ametlikult vastu enne selle esitamist. Kuna kava maht pärast täiendava laenu taotluse esitamist suurenes, võetakse üldhinnangus arvesse kõiki 2022. ja 2023. aasta struktuurseid soovitusi.
- (34) Olles hinnanud muudetud riikliku taaste- ja vastupidavuskava esitamise ajal kõigi asjaomaste riigipõhiste soovitude rakendamisel tehtud edusamme, leiab komisjon, et teadusuuringute ja innovatsiooni rakendusametuste konsolideerimist käsitlevat soovitus (2019.3.8) rakendati täies ulatuses. Märkimisväärseid edusamme on tehtud seoses soovitustega, mis käsitlevad kriisist tööhõivele avalduva mõju leevendamist (2020.2.1), investeeringute suurendamist kasvupotentsiaali suurendamiseks (2021.1.3), rohe- ja digipöördesse ning energiatõhususele tehtavate avaliku sektori investeeringute suurendamist (2022.1.2) ning energiaühenduste piisava võimsuse tagamist (2022.4.5).
- (35) Muudetud kava sisaldab ulatuslikke üksteist vastastikku tugevdavaid reforme ja investeeringuid, mis aitavad tõhusalt lahendada kõiki või suurt osa majanduslike ja sotsiaalseid probleeme, mis on esile toodud riigipõhistes soovitustes, mille nõukogu esitas Leedule Euroopa poolaasta raames. Kuigi muudetud kavas tehakse mõned muudatused praeguste meetmete sisus, ei mõjuta need 2019. ja 2020. aasta riigipõhistes soovitustes kindlaks tehtud märkimisväärse osa probleemide ulatusele antud varasemat hinnangut.
- (36) Muudetud taaste- ja vastupidavuskava peamised meetmed, sealhulgas need, mis sisalduvad REPowerEU peatükis, aitavad suurendada kava ambitsioonikust seoses 2022. aasta riigipõhise soovitusega nr 4 vähendada üldist sõltuvust fossiilkütustest taastuvate energiaallikate kasutuselevõtu kiirendamise kaudu, suurendades tööstuse, transpordi ja hoonete energiatõhusust ja vähendades CO₂ heidet, ning tagada energiaühenduste piisav võimsus, ning seoses 2023. aasta riigipõhise soovitusega nr 4 veelgi vähendada sõltuvust fossiilkütustest ja imporditud energiast taastuvate energiaallikate kasutuselevõtu kiirendamise kaudu ning laiendada poliitikameetmeid, mille eesmärk on pakkuda ja omandada rohepöördeks vajalikke oskusi.
- (37) Eelkõige on uute investeeringute ja reformide eesmärk lahendada peamised probleemid, mis on seotud fossiilkütustest sõltuvuse vähendamise ja taastuvate energiaallikate kasutuselevõtu edendamisega. Investeeringud rahastamisvahendisse,

mille eesmärk on suurendada tootmisvõimsust taastuvatest energiaallikatest, peaksid aitama tagada energiaühenduste piisava võimsuse tänu suuremale elektritootmisele riigis. REPowerEU peatüki reformi raames kavandatud seadusandlikud muudatused, mille eesmärk on eelkõige ühtlustada ja kiirendada loa- ja muid haldusmenetlusi, sealhulgas vähendada nõutavate lubade arvu, lühendada nende saamise tähtaega ja reguleerides hübriidelektrijaamade kasutamist, peaksid aitama tagada piisava võrguvõimsuse ja võrgule juurdepääsu. Lisaks aitavad kortermajade renoveerimise toetamiseks tehtavad suuremad investeeringud märkimisväärselt suurendada hoonete energiatõhusust ja vähendada nende CO₂ heidet, aidates seega teataval määral kaasa ka energiaostuvõimetuse vähendamisele. Muudetud kava sisaldab ka investeeringut keskkonnahoidlikusse liikuvusse, mille eesmärk on osta keskkonnasõbralikke siseveesõidukeid, mis peaksid aitama kaasa CO₂ heite vähendamisele transpordisektoris.

- (38) Lisaks REPowerEU peatükile sisaldab muudetud kava ka mitut uut reformi, mille eesmärk on käsitleda teataval määral 2022. ja 2023. aasta riigipõhiste soovitude üht osa. Esiteks sisaldab taaste- ja vastupidavuskava seoses riigipõhise soovitusena parandada sotsiaalteenuste kvaliteeti ning nende kavandamist ja osutamist reformi, mille eesmärk on parandada sotsiaal- ja tööhõiveteenuste kvaliteeti, integreerimist ja personaliseerimist. Teiseks sisaldab kava seoses 2022. aasta riigipõhise soovitusena nr 1, mis käsitleb koostööd hõlmavate riigihangete edendamist keskvalitsuse ja omavalitsuse tasandil, reformi, mille eesmärk on laiendada selliste toodete loetelu, mida saaks osta keskse hankija kaudu, ning koostada kava tervishoiuasutuste ja -ametite riigihangete tsentraliseerimiseks.

Kasvupotentsiaali, töökohtade loomise ning majandusliku, sotsiaalse ja institutsioonilise vastupanuvõime toetamine

- (39) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktidele c ja V lisa kriteeriumile 2.3 aitab muudetud taaste- ja vastupidavuskava koos REPowerEU peatükiga eeldatavasti mõjusalt (hinne A) tugevdada Leedu majanduse kasvupotentsiaali, luua uusi töökohti, suurendada majanduse, sotsiaalvaldkonna ja institutsionaalset vastupidavust, mis aitab kaasa Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisele, sealhulgas laste- ja noortepoliitika edendamise abil, ning leevendada COVID-19 kriisi majandus- ja sotsiaalmõju ning suurendada sellega liidus majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust ja lähenemist.
- (40) Taaste- ja vastupidavuskava algsel hindamisel vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktidele c ja V lisa kriteeriumile 2.3 leiti, et taaste- ja vastupidavuskava aitab eeldatavasti mõjusalt (hinne A) tugevdada Leedu majanduse kasvupotentsiaali, luua uusi töökohti, suurendada majanduse, sotsiaalvaldkonna ja institutsionaalset vastupidavust, mis aitab kaasa Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisele, sealhulgas laste- ja noortepoliitika edendamise abil, ning leevendada COVID-19 kriisi majandus- ja sotsiaalmõju ning suurendada sellega liidus majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust ja lähenemist.
- (41) Komisjoni talituste simulatsioonid näitavad, et võrreldes algse taaste- ja vastupidavuskava lähtestsenaariumiga tõstavad taaste- ja vastupidavusrahastu laenust rahastatavad uued sekkumised ajavahemikul 2024–2027 SKP taset keskmiselt 0,4 % võrra, sõltumata positiivsest mõjust, mida võivad avaldada kaasatud struktuurireformid või muud toetusest rahastatavad uued meetmed. Viimati nimetatud mõju võeti Leedu prognoosides arvesse ning Leedu muutmistaotluses esitatud teabe kohaselt on muudetud taaste- ja vastupidavuskavas sisalduvate uute sekkumiste

tulemusel SKP tase aastas ajavahemikul 2023–2027 keskmiselt 0,97 % või 492,5 miljoni euro võrra kõrgem. Leedu prognoosid näitavad ka muudetud taaste- ja vastupidavuskavas sisalduvate uute meetmete tagasihoidlikku positiivset sotsiaalset mõju (tööhõive määr peaks tõusma 0,32 % võrra) ja mõnevõrra negatiivset mõju eelarvele (mõju valitsemissektori eelarvepositsioonile on hinnanguliselt -0,27 % SKPst) ajavahemikul 2023–2027.

- (42) Muudetud kavaga rakendatavad reformid ja investeeringud aitavad kiirendada rohepööret ja energiasõltumatust, millel on eeldatavasti positiivne mõju Leedu kasvupotentsiaalile ning majanduslikule ja institutsionaalsele vastupanuvõimele. REPowerEU peatükki sisaldava muudetud taaste- ja vastupidavuskavaga lisatakse komponendi E.2 investeeringu 2 alla rahastamisvahend, millega antakse ettevõtetele laenu, et nad saaksid omandada ja arendada tööstusarengu jaoks keskkonnahoidlikke ja suure lisaväärtusega tehnoloogiaid. Kuna meede on eeldatavasti suunatud peamiselt väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd) ning suurematele ettevõtjatele sektorites, kus on raskusi traditsioonilistelt finantsasutustelt rahalise abi saamisega, peaks see kaasama vajalikke rahalisi vahendeid ja tugevdama Leedu tööstuse tootmisvõimsust.
- (43) Muudetud kava sotsiaalse mõjuga seoses tuleb märkida, et sotsiaalteenuste keskenduv põhireform on komponendi G.3 reform 1, mis käsitleb sotsiaal- ja tööhõiveteenuste kvaliteedi parandamist. Selliste teenuste kavandamise ja osutamise killustatuse vähendamiseks peaks reform kõrvaldama sotsiaalkaitstesüsteemi praegused nõrkused. Reform tervikuna peaks tugevdama kava sotsiaalset mõju ja suurendama selle panust sotsiaalsesse ühtekuuluvusse.

Olulise kahju ärahoidmise põhimõte

- (44) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktide d ja V lisa kriteeriumile 2.4 tagatakse taaste- ja vastupidavuskavaga eeldatavasti, et ükski taaste- ja vastupidavuskavas sisalduv reformide ja investeerimisprojektide elluviimise meede (hinne A) ei kahjusta oluliselt keskkonnanägemiste saavutamist Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852⁵ artikli 17 tähenduses (olulise kahju ärahoidmise põhimõtte).
- (45) Muudetud kavas, sealhulgas REPowerEU peatükis, hinnatakse vastavust kooskõlas meetodikaga, mis on esitatud komisjoni tehnilistes suunistes olulise kahju ärahoidmise põhimõtte kohaldamise kohta taaste- ja vastupidavusrahu määruse (2021/C 58/01) alusel. Iga muudetud reformi ja investeeringut on hinnatud süstemaatiliselt ning kahes etapis. Hindamise käigus jõutakse järeldusele, et ühegi muudetud meetmega ei kaasne olulise kahju oht, või kui tehakse kindlaks, et oht on olemas, korraldatakse üksikasjalikum hindamine, mis näitab olulise kahju puudumist. Leedu on teatanud uute meetmete, sealhulgas REPowerEU peatükis esitatud meetmete üksikasjalikust hindamisest. Ükski REPowerEU peatükis esitatud meetmetest ei nõudnud erandit olulise kahju ärahoidmise põhimõttest. Vajaduse korral sätestatakse meedet käsitlevas õigusaktis olulise kahju ärahoidmise põhimõtte hindamise nõuded ja selle põhimõtte järgimine määratakse kindlaks meetme ühe eesmärgi või sihi raames. Esitatud teabe põhjal võib järeldada, et eeldatavasti ei kahjusta ükski meede oluliselt keskkonnanägemiste määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13).

Panus REPowerEU eesmärkide saavutamisse

- (46) Kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktiga da ja V lisa kriteeriumiga 2.12 peaks REPowerEU peatükk suures ulatuses (hinne A) tulemuslikult kaasa aitama energiapuudusele, liidu energiapuuduse mitmekesistamisele, taastuvate energiaallikate kasutuselevõtu ja energiatõhususe suurendamisele, energiasalvestusvõimsuse suurendamisele või fossiilkütustest sõltuvuse vajalikule vähendamisele enne 2030. aastat.
- (47) Artikli 21c lõike 3 punktis b sätestatud eesmärki parandada hoonete ja elutähtsa energiataristu energiatõhusust, vähendada tööstuse CO₂ heidet, hoogustada kestliku biometaaniga ja taastuvallikatest toodetud või saastevaba vesiniku tootmist ja kasutust ning suurendada taastuvenergia osakaalu ja kiirendada selle kasutuselevõttu, kavatsetakse saavutada reformi H.1.3.1 abil, mille eesmärk on ühtlustada ja kiirendada loa- ja muid haldusmenetlusi, sealhulgas vähendades nõutavate lubade arvu, lühendades nende saamise tähtaega ja reguleerides hübriidelektrijaamade kasutamist, kiirendades seeläbi taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu. Lisaks on reformi H.1.3.2 eesmärk toetada juriidilisi isikuid, põllumajandustootjaid, taastuvenergiakogukondi või kodanike energiakogukondi maismaal asuvate päikese- ja tuuleparkide soetamisel ja paigaldamisel, seades esikohale omatarbeks toodetud energia tarbimise, põllumajandustootmise või majanduslikud vajadused, kiirendades seeläbi taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu. Täiendavalt sisaldab REPowerEU peatükk investeringut (H.3.1), millega antakse äriüksustele (sealhulgas avaliku sektori asutused, mis tegelevad eraõiguslike üksustega sarnase tegevusega) laenukoost, et investeerida projektidesse, millega toetatakse täiendavate taastuvate energiaallikate (päikese- ja tuuleenergia) tootmisvõimsuse loomist, kiirendades seeläbi taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu. REPowerEU peatükk sisaldab ka investeringut (H.1.1), mille eesmärk on kiirendada hoonete renoveerimisprotsessi hoonete renoveerimispakettide ja -standardite ajakohastamise ja praktikas katsetamise kaudu, ning toetada hoonete renoveerimist, suurendades seeläbi hoonete energiatõhusust.
- (48) Artikli 21c lõike 3 punktis c sätestatud energiaostuvõimetust käsitleva eesmärgi saavutamiseks kasutatakse eeldatavasti meetet, millega toetatakse kortermajade renoveerimist, mis parandab hoonete energiatõhusust ja vähendab elanike küttekulusid. See aitab teataval määral vähendada energiaostuvõimetust, mida kogevad sageli sotsiaal-majanduslikult ebasoodsas olukorras olevad elanikkonnarühmad.
- (49) Artikli 21c lõike 3 punktis e sätestatud eesmärki lahendada riigisisese ja piiriülese energiaülekande ja -jaotuse kitsaskohad, toetada elektrienergia salvestamist ja kiirendada taastuvate energiaallikate integreerimist ning toetada heiteta transporti ja selle taristut, sealhulgas raudteid, täidetakse eeldatavasti reformi H.1.3.1 abil, mis peaks aitama saavutada Leedus eesmärgi katta 100 % elektritarbest taastuvatest energiaallikatest. Selleks analüüsitakse erinevaid modelleerimisstsenaariume ja töötatakse välja Leedu elektrisektori ümberkujundamismudel, aidates seega kõrvaldada riigisiseseid ja piiriüleseid energia ülekandmise ja jaotamise kitsaskohti. Lisaks sisaldab REPowerEU peatükk investeringut (H.1.2), mis eeldatavasti vähendab kaupade maanteetranspordi kasutamist, soodustades alternatiivset ja puhtamat kaupade ja muud liiki kaubavedu veeteid pidi ning toetades seega heitevaba transporti ja selle taristut.

- (50) REPowerEU meetmete eesmärk on vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid ja suurendada taastuvate energiaallikate osakaalu. Meetmed tõhustavad ka esialgses taaste- ja vastupidavuskavas sisalduvaid energiatõhususe ja hoonete renoveerimise meetmeid ning aitavad eeldatavasti suurendada taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu ja vähendada energianõudlust.
- (51) REPowerEU peatükis sisalduv reform, mille eesmärk on lihtsustada haldusnõudeid uue taastuvenergiavõimsuse kasutuselevõtuks, peaks elektriseaduse ja taastuvenergiaseaduse muutmise kaudu suurendama Leedu energiajulgeolekut. Kõige olulisemateks muudatusteks on hübriidelektrijaamade määratlemine ja reguleerimine, taastuvate energiaallikate kasutuselevõttuga seotud loamenetluste ühtlustamine ning nende saamise tähtaja lühendamine. Leedu taastuvenergiaprojektide lubade süsteemi reform peaks vähendama haldustõkkeid ja aitama vähendada riigi sõltuvust fossiilkütustest.
- (52) Lisaks on REPowerEU peatükis esitatud meetmed kooskõlas Leedu algses taaste- ja vastupidavuskavas visandatud jõupingutustega edendada majanduse CO₂ heite vähendamist ning suurendada taastuvenergia tootmisvõimsuse kasutuselevõttu, hoonete renoveerimise protsessi ja transpordisektori CO₂ heite vähendamist.
- (53) Elektrivõrgu võimsus ja paindlikkus on kitsaskoht, mis mõjutab taastuvate energiaallikate integreerimist ning energiavarustuse tõhususe, usaldusväärsuse ja kindluse suurendamist. Seepärast eeldatakse, et Leedu REPowerEU peatüki investeeringud maismaa taastuvenergiajaamade ja üksikute salvestusrajatiste ehitamisse muudavad võrgu taastuvenergia integreerimiseks ning kindla, paindliku ja kiire energiavarustuse tagamiseks suures osas paremini sobivaks.
- (54) Kõigi eespool nimetatud kaalutluste puhul peaks muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatükk suures ulatuses tulemuslikult kaasa aitama energiajulgeolekule, liidu energiavarustuse mitmekesistamisele, taastuvate energiaallikate kasutuselevõtu ja energiatõhususe suurendamisele, energiasalvestusvõimsuse suurendamisele või fossiilkütustest sõltuvuse vajalikule vähendamisele enne 2030. aastat.

Piiriülese või mitut riiki hõlmava mõõtme või mõjuga projektid

- (55) Kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktiga db ja V lisa kriteeriumiga 2.13 peaksid REPowerEU peatükis sisalduvad meetmed olema suures ulatuses (hinne A) piiriülese või mitut riiki hõlmava mõõtme või mõjuga.
- (56) REPowerEU peatükk aitab vähendada sõltuvust fossiilkütustest ja kahandada energianõudlust. Eelkõige on enamikul REPowerEU peatükis sisalduvatel meetmetel mitut riiki hõlmav või piiriülene mõõde või mõju. Investeeringutoetus taastuvate energiaallikate tootmise suutlikkuse suurendamiseks ja sellega kaasnev uuring Leedu elektrisüsteemi 100 % taastuvenergiale ülemineku kohta vähendab lõppkokkuvõttes sõltuvust elektriimpordist ja fossiilkütustest. Samuti peaksid meetmed vähendama Leedu transpordisektori sõltuvust fossiilkütustest. Investeermistoetust tuleks anda selleks, et luua vajalik taristu raskete kaupade keskkonnahoidlikuks siseveetranspordiks, mis peaks aitama vähendada liiklusummikuid ja nõudlust imporditud fossiilkütuste järele. Lisaks tuleks investeermistoetust anda kortermajade renoveerimiseks, parandades seeläbi Leedu eluasemesektori energiatõhusust. See vähendab eeldatavasti selliste hoonete energianõudlust ja omakorda sõltuvust fossiilkütustest.

- (57) REPowerEU peatükis sisalduvate piiriülese või mitut riiki hõlmava mõõtmega või mõjuga meetmete hinnangulised kulud moodustavad 100 % REPowerEU peatüki hinnangulisest kogukulust ja õigustavad hinnangut REPowerEU peatükis sisalduvatele meetmetele, mille kohaselt on neil eeldatavasti suures osas piiriülene või mitut riiki hõlmav mõõde või mõju.

Rohepöörde, sealhulgas elurikkuse toetamine

- (58) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktide e ja V lisa kriteeriumile 2.5 sisaldab taaste- ja vastupidavuskava meetmeid, mis aitavad suures ulatuses (hinne A) kaasa rohepöördele, sealhulgas elurikkusele, või sellest tulenevate probleemide lahendamisele. Kliimaeesmärkide saavutamist toetavad meetmed moodustavad 40 % taaste- ja vastupidavuskava kogueraldisest ja 99 % REPowerEU peatükis sisalduvate meetmete hinnangulisest kogukulust, mis on arvatud vastavalt kõnealuse määruse VI lisas esitatud metoodikale. Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklile 17 on muudetud taaste- ja vastupidavuskava koos REPowerEU peatükiga kooskõlas riiklikus energia- ja kliimakavas (2021–2030) sisalduva teabega.
- (59) Muudetud taaste- ja vastupidavuskava sisaldab reforme ja investeeringuid, mis eeldatavasti aitavad märkimisväärselt kaasa rohepöördele, sealhulgas elurikkusele, ning millega järgitakse vastavat riigipõhist soovitusi. Samuti toetatakse nendega liidu 2030. aasta kliimaeesmärgi ja 2050. aasta kliimanetraalsuse eesmärgi saavutamist. Näiteks rahastatakse kavas sisalduva keskkonna- ja kliimamuutustega kohanemise meetmetega turbaalade kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist, säästvat transporti ja ressursitõhusust. Lisaks algse taaste- ja vastupidavuskava meetmetele keskenduvad Leedu REPowerEU peatüki meetmed taastuvate energiaallikate kasutuselevõtu kiirendamisele, energiatõhususe suurendamisele ja transporti säästlikkusele ning üldisele energiasõltumatusse üleminekule. Nendel meetmetel on rohepöördele eeldatavalt püsiv mõju, kuna nendega kiirendatakse fossiilkütuste järkjärgulist kasutusest kõrvaldamist, et luua Leedus jätkusuutlik taastuvenergia süsteem.

Panus digipöördesse

- (60) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktide f ja V lisa kriteeriumile 2.6 sisaldab muudetud taaste- ja vastupidavuskava meetmeid (hinne A), mis aitavad suures ulatuses kaasa digipöördele või sellest tulenevate probleemide lahendamisele. Digieesmärkide saavutamist toetavad meetmed moodustavad 23 % muudetud taaste- ja vastupidavuskava kogueraldisest. Nende hulgas on ka laenuid, mis on arvatud kooskõlas kõnealuse määruse VII lisas esitatud metoodikaga.
- (61) Nõukogu 20. juuli 2021. aasta rakendusotsuses esitatud positiivne hinnang digipöördesse antavale panusele jääb kehtima. Muudetud taaste- ja vastupidavuskavaga laiendatakse meetmeid, mille eesmärk on tugevdada riigi küberturvalisuse alast suutlikkust. Need meetmed hõlmavad riikliku küberturvalisuse arendamise programmi vastuvõtmist, küberturvalisuse järelevalvesüsteemi loomist ja küberkuritegevuse uurimise suutlikkuse suurendamist. Neid meetmeid täiendab investeering avaliku sektori töötajate küberturvalisuse alaste teadmiste taseme tõstmiseks. Kõik teised digipöördega seotud meetmed muudetud taaste- ja vastupidavuskavas jäävad samaks.

Püsiv mõju

- (62) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile g ja V lisa kriteeriumile 2.7 on muudetud taaste- ja vastupidavuskaval, sealhulgas REPowerEU peatükil, Leedule eeldatavasti suures ulatuses püsiv mõju (hinne A).
- (63) Taaste- ja vastupidavuskava algsel hindamisel vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile g ja V lisa kriteeriumile 2.7 leiti, et taaste- ja vastupidavuskaval on Leedule eeldatavasti suures ulatuses püsiv mõju (hinne A).
- (64) Muudetud taaste- ja vastupidavuskavas, sealhulgas REPowerEU peatükis sisalduvad uued investeeringud avaldavad Leedule eeldatavasti pikaajalist mõju, kuna need aitavad lahendada riigipõhistes soovitudes kindlaks tehtud struktuurseid probleeme. REPowerEU peatüki kohased investeeringud keskenduvad taastuvate energiaallikate võimsuse suurendamisele, hoonete energiatõhususe parandamisele ja kliimanetraalsete transpordivahendite ostmise toetamisele. Meetmetel eeldatakse olevat püsiv positiivne mõju Leedu rohepöördele, mis aitab parandada pikaajalist energiajulgeolekut ja tagada taskukohasust.
- (65) Muudetud taaste- ja vastupidavuskavas, sealhulgas REPowerEU peatükis sisalduvad uued reformid avaldavad Leedule eeldatavasti pikaajalist mõju, kuna need aitavad lahendada riigipõhistes soovitudes kindlaks tehtud struktuurseid probleeme. Roherahastamist võimaldavate taastuenergia valdkonna täiendavatel reformidel on eeldatavasti püsiv mõju Leedu rohepöördele ning need hõlbustavad ja kiirendavad Leedu tootmisvõimsuse kasutuselevõttu. Sotsiaalteenuste reform aitab eeldatavasti parandada ka riigi sotsiaalteenuste kvaliteeti ja personaliseerimist.

Seire ja rakendamine

- (66) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile h ja V lisa kriteeriumile 2.8 on muudetud taaste- ja vastupidavuskavas, sealhulgas REPowerEU peatükis kavandatud kord piisav (hinne A), et tagada taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas kavandatud ajakava eesmärkide ja sihtide ning nendega seotud näitajate tõhus seire ja rakendamine.
- (67) Algses taaste- ja vastupidavuskavas pakuti välja asjakohane kord, et tagada taaste- ja vastupidavuskava tõhus seire ja rakendamine, sealhulgas kavandatud ajakava, eesmärgid ja sihid ning nendega seotud näitajad.
- (68) Leedu taaste- ja vastupidavuskava muudatuste laad ja ulatus ei mõjuta taaste- ja vastupidavuskava tõhusale seirele ja rakendamisele antud eelmist hinnangut. Kava rakendamise asjakohasuse hindamise üldine korraldus tagab edusammude ja aruandluse nõuetekohase seire. Muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki eesmärgid ja sihid võimaldavad kava rakendamist asjakohaselt jälgida. REPowerEU peatüki alusel kehtestatud iga uus reform ja investeering hõlmab vähemalt ühte sihti või eesmärki, mis sisaldab meetme põhielemente ja võimaldab hinnata selle eesmärkide saavutamist. Eesmärgid ja sihid on selged ja realistlikud ning eesmärkide ja sihtide rakendamiseks valitud näitajad on endiselt asjakohased, vastuvõetavad ja usaldusväärsed.

Kulud

- (69) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile i ja V lisa kriteeriumile 2.9 on taaste- ja vastupidavuskavas, sealhulgas REPowerEU peatükis esitatud põhjendused muudetud taaste- ja vastupidavuskava hinnangulise kogukulu summa kohta mõõdukas ulatuses (hinne B) mõistlikud ja põhjendatud, kooskõlas kulutõhususe põhimõttega ja vastavuses riigis eeldatava majandusliku ja sotsiaalmõjuga.

- (70) Taaste- ja vastupidavuskava esialgse hindamise käigus tehti kindlaks, et Leedu oli esitanud iga taaste- ja vastupidavuskavas sisalduva investeeringu hinnangulised kulud koos üldiselt üksikasjaliku ja hästi põhjendatud kulude jaotusega. Leedu esitatud põhjendused taaste- ja vastupidavuskava hinnangulise kogukulu kohta olid mõeldud ulatuses mõistlikud ja põhjendatud, kooskõlas kulutõhususe põhimõttega ning vastavuses riigis eeldatava majandusliku ja sotsiaalmõjuga.
- (71) Leedu on esitanud eraldi kuluproгноosid kõigi uute meetmete kohta, millega kaasnevad kulud taaste- ja vastupidavuskavas, sealhulgas REPowerEU peatükis, ning eraldi põhjendused kõigi meetmete kohta, mille muudatustega kaasnes kuluproгноoside või seotud sihi muutmine. Leedu esitatud kuluteave on enamasti piisavalt üksikasjalik ja põhjendatud. Leedu esitas hinnangulised kulud ja eeldused, kasutades standardvormi tabelit, mille eesmärk oli võtta kokku põhiandmed ja tõendid kulude kohta, sealhulgas kuluarvutuste aluseks olev metoodika. Leedu esitas ka täiendavaid dokumente ja materjale, mille eesmärk oli selgitada kuluproгноose ning esitada enamiku uute meetmete puhul kuluandmeid ja võrdlusaluseid varasemate või muude riikide võrreldavate investeeringute kohta. Need dokumendid sisaldavad kirjeldusi ja selgitusi peamiste tegurite ning muudetud meetmete kulude muudatuste ja nende proportsionaalsuse kohta. Kuluproгноoside ja tõendavate dokumentide hindamine näitab, et enamik uute meetmete kuludest on hästi põhjendatud, mõistlikud ja usaldusväärsed. Lisaks on muudatused muudetud meetmete kuluproгноosides piisavalt põhjendatud ja proportsionaalsed. Taaste- ja vastupidavuskava hinnanguline kogukulu on kooskõlas kulutõhususe põhimõttega ja vastavuses riigis eeldatava majandusliku ja sotsiaalmõjuga.
- (72) Leedu on esitanud piisavalt teavet ja tõendeid selle kohta, et kõigi uute ja REPowerEU meetmete kulusid ei rahastata samal ajal muudest liidu rahastamisallikatest. Kohustus kehtestada kaitsemeetmed, mille eesmärk on vältida topeltrahastamist, jääb kehtima, ja seda ei ole kava muutmise muudetud.

Liidu finantshuvide kaitse

- (73) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile j ja V lisa kriteeriumile 2.10 on muudetud taaste- ja vastupidavuskavas, sealhulgas REPowerEU peatükis kavandatud kord ning käesolevas otsuses sisalduvad täiendavad meetmed piisavad (hinne A), et tagada kõnealuse määruse alusel eraldatud vahendite kasutamisel korruptsiooni, pettuste ja huvide konflikti ärahoidmine, avastamine ja kõrvaldamine, ning peaksid eeldatavasti tulemuslikult vältima topeltrahastamist kõnealuse määruse alusel ja muudest liidu programmidest. See ei piira muude liidu õiguse järgimist edendavate ja tagavate õigusaktide ja vahendite kohaldamist, sealhulgas korruptsiooni, pettuste ja huvide konfliktide ärahoidmiseks, avastamiseks ja kõrvaldamiseks ning liidu eelarve kaitsmiseks kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) 2020/2092⁶.
- (74) Algse taaste- ja vastupidavuskava hindamisel vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile j ja V lisa kriteeriumile 2.10 leiti, et selles kavandatud kord on korruptsiooni, pettuste ja huvide konfliktide ennetamiseks, avastamiseks ja kõrvaldamiseks piisav (hinne A).

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2092, mis käsitleb üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks (ELT L 433I, 22.12.2020, lk 1).

- (75) Muudetud taaste- ja vastupidavuskava sisaldab ajakohastatud auditi- ja kontrolliraamistikku. Lisaks korraldus- ja haldavatele asutustele usaldatud ülesannetele antakse Leedu juhtimis- ja sisekontrollisüsteemi kavandatud muudatustega koordineeriva asutuse roll rahandusministeeriumi kõrval projektijuhtimise keskasutusele (CPMA). Peale selle nähakse Leedu muudetud taaste- ja vastupidavuskavaga ette olemasolevate riiklike infosüsteemide kasutamine määruse (EL) 2021/241 artikli 22 lõike 2 punkti d alapunktis iii osutatud andmete säilitamiseks seni, kuni INVESTIS on täielikult tööle rakendunud. INVESTIS on ühtne infosüsteem, mis on ette nähtud taaste- ja vastupidavuskava ning muude ELi vahendite haldamiseks ajavahemikul 2021–2027. Nende muudatuste laad ja ulatus ei mõjuta taaste- ja vastupidavuskava tõhusale seirele ja rakendamisele antud esialgset hinnangut.

Taaste- ja vastupidavuskava sidusus

- (76) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile k ja V lisa kriteeriumile 2.11 sisaldab muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatükk, suures ulatuses (hinne A) meetmeid, millega tagatakse reformide ja avaliku sektori investimisprojektide rakendamisel sidus tegevus.
- (77) Muudetud kavaga, sealhulgas REPowerEU peatükiga, muudetakse seitset olemasolevat komponenti ja lisatakse täiendava komponendina REPowerEU peatükk (komponent 8). Sellega jätkatakse pikaajaliste struktuursete probleemide lahendamist ja suurendatakse Leedu majanduse vastupanuvõimet. Kavandatud muudatused ei muuda kava üldist sidusust, võttes arvesse, et komponendid koosnevad omavahel seotud reformide ja investeeringute pakettidest, mis üksteist vastastikku tugevdavad ja täiendavad. Kava täiendavad rohepöõret toetavad meetmed ja uus lisatud REPowerEU peatükk. Lisaks tugevdavad küberturvalisusse tehtavad täiendavad investeeringud digipöõret, tagades andmehalduse tõhususe ja suurendades Leedu küberturvalisust.

Muud hindamiskriteeriumid

- (78) Komisjon leiab, et Leedu esitatud muudatused ei mõjuta nõukogu 28. juuli 2021. aasta rakendusotsuses (Leedu taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta) antud positiivset hinnangut taaste- ja vastupidavuskava asjakohasusele, tulemuslikkusele, tõhususele ega sidususele artikli 19 lõike 3 punktis j sätestatud hindamiskriteeriumide alusel.

Konsulteerimine

- (79) Leedu pidas muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki ettevalmistamisel sihipäraseid konsultatsioone asjaomaste sidusrühmadega. Kaasatud olid kohaliku ja piirkondliku tasandi sotsiaal- ja majanduspartnerid. Ministeeriumid konsulteerisid oma valdkonna partneritega ja selgitasid välja tegevusi, mis aitavad otseselt kaasa REPowerEU eesmärkide saavutamisele. Konsulteeritud sidusrühmad rõhutasid, et taastuvenergia tootmisse ja energiasõltumatusse tehtavate investeeringute suurendamine on väga oluline. Lisaks algatas rahandusministeerium 7. detsembril 2022 üldsusele avatud igakuise konsultatsiooni. Üldsust teavitati kavandatavatest muudatustest ette mitmes rahandusministeeriumi veebisaidil avaldatud pressiteates ning konsultatsiooni algatamise päeval toimunud pressikonverentsil, kus osalesid ka rahandus- ja energeetikaminister. Lisaks paluti üldsusel väljendada oma seisukohti rahandusministeeriumi sotsiaalmeedia kontodel. Leedu valitsus sai avalike konsultatsioonide käigus ainult ühe ettepaneku haridussektori võimaliku arendamise kohta. Selleks et tagada osalejate isevastutus, on äärmiselt oluline kaasata muudetud

taaste- ja vastupidavuskavas, sealhulgas REPowerEU peatükis sisalduvate investeeringute ja reformide elluviimise kõik asjaomased kohalikud omavalitsused ja sidusrühmad, sealhulgas sotsiaalpartnerid.

Positiivne hinnang

- (80) Pärast seda, kui komisjon on andnud muudetud taaste- ja vastupidavuskavale, sealhulgas REPowerEU peatükile, positiivse hinnangu ja leidnud, et kava vastab rahuldavalt määruses (EL) 2021/241 sätestatud hindamiskriteeriumidele, tuleks kooskõlas kõnealuse määruse artikli 20 lõikega 2 ja V lisaga sätestada muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki rakendamiseks vajalikud reformid ja investeerimisprojektid, asjakohased eesmärgid, sihid ja näitajad ning summa, mille liit teeb muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki rakendamiseks kättesaadavaks tagastamatu rahalise ja laenuotetusena.

Rahaline toetus

- (81) Leedu muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki hinnanguline kogukulu on 3 849 237 823 eurot. Kuna muudetud taaste- ja vastupidavuskava hinnanguline kogukulu on suurem kui Leedu jaoks ettenähtud ajakohastatud maksimaalne rahaline toetus, peaks Leedu muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki jaoks eraldatud, artikli 11 kohaselt arvatud rahaline toetus olema võrdne Leedu muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki jaoks kättesaadava rahalise toetuse kogusummaga. See summa on 2 099 135 822 eurot.
- (82) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 21a lõikele 5 esitas Leedu 30. juunil 2023 taotluse, et talle eraldataks osa kõnealuse määruse artikli 21a lõikes 1 osutatud tulust, mis jaotatakse liikmesriikide vahel määruse (EL) 2021/241 IVa lisas esitatud meetodikas sätestatud näitajate alusel. REPowerEU peatükis sisalduvate artikli 21c lõike 3 punktides b–f osutatud meetmete hinnanguline kogukulu on 198 429 642 eurot. See summa on suurem kui Leedule ette nähtud jaotusosa, ent Leedule antav täiendav tagastamatu rahaline toetus peaks võrduma jaotusosaga. Jaotusosa summa on 193 729 642 eurot.
- (83) Lisaks esitas Leedu 1. märtsil 2023 kooskõlas määruse (EL) 2021/1755⁷ artikliga 4a põhjendatud taotluse paigutada Brexitiga kohanemise reservist rahastusse ümber osa oma esialgse eraldise summast 4 700 000 euro ulatuses. See summa tuleks teha kättesaadavaks REPowerEU peatükis sisalduvate reformide ja investeeringute toetamiseks täiendava tagastamatu rahalise toetusena.
- (84) Leedu jaoks kättesaadava rahalise toetuse kogusumma peaks olema 2 297 565 464 eurot.

Laen

- (85) Lisaks on Leedu täiendavate reformide ja investeeringute toetamiseks taotlenud kokku 1 551 672 358 EUR ulatuses laenuotetust, eelkõige 549 130 737 eurot REPowerEU peatüki reformide ja investeeringute ning 1 002 541 621 eurot muude taaste- ja vastupidavuskava reformide ja investeeringute toetamiseks. Leedu taotletava laenu maksimaalne maht on vähem kui 6,8 % tema 2019. aasta kogurahvatulust jooksevhindades. Taaste- ja vastupidavuskava hinnanguline kogukulu on suurem kui

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. oktoobri 2021. aasta määrus (EL) 2021/1755, millega luuakse Brexitiga kohanemise reserv (ELT L 357, 8.10.2021, lk 1).

Leedu jaoks ettenähtud rahaline toetus, mis hõlmab REPowerEU peatükki ja tagastamatu rahalise toetusena antavat ajakohastatud maksimaalset rahalist toetust ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ⁸ kohasest heitkogustega kauplemise süsteemist ja Brexitiga kohanemise reservist saadavat tulu.

REPowerEU eelmaksed

- (86) Leedu on taotlenud REPowerEU peatüki rakendamiseks järgmist rahastust: 4 700 000 euro ümberpaigutus Brexitiga kohanemise reservi vahenditest tehtud esialgselt eraldisest ja 193 729 642 euro ümberpaigutus Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ kohase heitkogustega kauplemise süsteemi tulust ning 549 130 737 eurot laenu kujul.
- (87) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklile 21d taotles Leedu 30. juunil 2023 eelmakset, mis moodustab 20 % taotletud rahastusest. Sõltuvalt olemasolevatest vahenditest tuleks see eelmakse Leedule kättesaadavaks teha komisjoni ja Leedu vahel määruse (EL) 2021/241 artikli 23 lõike 1 kohaselt sõlmitava lepingu („rahastamisleping“) ning kõnealuse määruse artikli 15 lõike 2 kohaselt sõlmitava lepingu („laenuleping“) jõustumise korral ja kooskõlas nende lepingutega.
- (88) Nõukogu 28. juuli 2021. aasta rakendusotsust ST 10477/21 INIT; ST 10477/21 ADD 1 Leedu taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta tuleks seepärast vastavalt muuta. Selguse huvides tuleks kõnealuse rakendusotsuse lisa täielikult asendada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Rakendusotsust (EL) ST 10477/21 ADD 1 muudetakse järgmiselt.

1) Artikkel 1 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 1

Taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmine

Leedu muudetud taaste- ja vastupidavuskavale määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõikes 3 sätestatud kriteeriumide alusel antud hinnang kiidetakse heaks. Taaste- ja vastupidavuskava alla kuuluvad reformid ja investeerimisprojektid, taaste- ja vastupidavuskava seire ja rakendamise kord ja ajakava, sealhulgas asjakohased eesmärgid ja sihid ning laenu maksmisega seotud täiendavad eesmärgid ja sihid, kavandatud eesmärkide ja sihtide saavutamise seotud asjakohased näitajad ning komisjonile vajalikele alusandmetele täieliku juurdepääsu andmise kord on esitatud käesoleva otsuse lisa.“

2) Artikli 2 lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmisega:

„1. Liit teeb Leedule tagastamatu toetusena kättesaadavaks rahalise toetuse summas 2 297 565 464 eurot⁹. See toetus hõlmab järgmisi summasid:

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32–46).

⁹ See summa vastab rahaeraldise summale, mis jääb alles pärast Leedu proportsionaalse osa mahaarvamist määruse (EL) 2021/241 artikli 6 lõikes 2 sätestatud kuludest ning mis arvutatakse vastavalt kõnealuse määruse artiklis 11 sätestatud metoodikale.

- (a) 2 091 774 090 eurot, mis on võimalik siduda juriidiliste kulukohustustega 31. detsembriks 2022;
- (b) 7 361 732 eurot, mis on võimalik siduda juriidiliste kulukohustustega 1. jaanuarist 2023 kuni 31. detsembrini 2023;
- (c) määruse (EL) 2021/241 artikli 21a lõike 6 kohaselt 193 729 642¹⁰ eurot üksnes kõnealuse määruse artiklis 21c osutatud meetmete jaoks, välja arvatud artikli 21c lõike 3 punktis a osutatud meetmed;
- (d) 4 700 000 eurot, mis kantakse Brexitiga kohanemise reservist üle rahastusse.

2. Komisjon teeb liidu rahalise toetuse Leedule kättesaadavaks osamaksetena vastavalt käesoleva otsuse lisale. Kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikliga 13 tehakse eelmaksena kättesaadavaks 289 145 365 eurot.

Kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikliga 21d tehakse eelmaksena kättesaadavaks 39 685 928 eurot. Komisjon võib eelmakse teha kuni kahes osas.

Komisjon võib eel- ja osamaksed välja maksta ühes või mitmes osas. Osade suurus sõltub rahaliste vahendite kättesaadavusest.“

3) Lisatakse järgmine artikkel 2a:

*„Artikkel 2a
Laenutoetus*

- 1. Liit annab Leedule laenu kuni 1 551 672 358 eurot.
- 2. Komisjon teeb lõikes 1 osutatud laenutoetuse Leedule kättesaadavaks osamaksetena vastavalt käesoleva otsuse lisale.

Kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikliga 21d tehakse eelmaksena kättesaadavaks 109 826 147 eurot. Komisjon võib eelmakse teha kuni kahes osas.

Komisjon võib eel- ja osamaksed välja maksta ühes või mitmes osas. Osade suurus sõltub rahaliste vahendite kättesaadavusest.
- 3. Lõikes 2 osutatud eelmakse tehakse laenulepingu jõustumisel ja sellega kooskõlas. Eelmakse tasaarvestatakse, arvates selle proportsionaalselt maha osamaksetest.
- 4. Osamaksete tegemine vastavalt laenulepingule sõltub kättesaadavatest rahalistest vahenditest ja komisjoni otsusest, mis tehakse kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikliga 24 selle kohta, et Leedu on rahuldavalt täitnud muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki rakendamisega seotud laenuga kaetavad täiendavad eesmärgid ja sihid. Toetuse väljamaksmiseks peab Leedu olema täiendavad eesmärgid ja sihid täitnud hiljemalt 31. augustiks 2026.“

4) Lisa asendatakse käesoleva otsuse lisa tekstiga.

¹⁰ See summa vastab rahaeraldise summale, mis jääb alles pärast Leedu proportsionaalse osa mahaarvamist määruse (EL) 2021/241 artikli 6 lõikes 2 sätestatud kuludest ning mis arvutatakse vastavalt kõnealuse määruse IVa lisas sätestatud meetodikale.

Artikkel 2
Adressaat

Käesolev otsus on adresseeritud Leedu Vabariigile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja